

Falak

2009 augusztus 21. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A világ megosztottságát szimbolizáló berlini falat húsz évvel ezelőtt hihetetlen gyorsasággal bontották le, s milyen váratlanul épült, olyan hirtelen vált a múlt sötét emlékévé. Más falak azonban azóta is állnak, újak is épültek.

A Pink Floyd hajdani vezetője, a The Wall című lemez szerzője, Roger Waters az elmúlt években többször is

kifejezésre juttatta a falakkal, például az izraeli fallal kapcsolatos aggályait.

Roger Waters az idén júniusban egy palesztin menekülttábor meglátogatása után nyilatkozott a ciszjordániai határnál felépített 670 kilométeres falról, amelynek minél gyorsabb lebontását várja az illetékesektől.

A terrorizmusra való hivatkozással emelt, szenzorokkal, kamerákkal és szögessdróttal felszerelt fal ugyanis tömegek életét teszi egyre keservesebbé: az izoláció miatt lehetetlenné vált a munkavállalás és a kereskedelem.

Ráadásul mindez – ahogyan azt sokan előre jelezték – egyáltalán nem a biztonság növekedését eredményezte, hiszen a hihetetlen szegénység, sőt helyenként az embertelen nyomor inkább szélsőséges nézetek és mozgalmak megerősödéséhez vezetett. Igaz, az izraeliek döntő többsége nem így vélekedik: szerintük a fal megépítése óta csökkent az öngyilkos merényletek száma a zsidó államban.

A fal viszont nem követi az 1967-es határokat, s így a palesztinok – azonkívül, hogy életlehetőségeik felszámolását látják a falban – területfoglalással is vádolják Izraelt.

Waters egyébként 2006 júniusában koncertezett utoljára Izraelben – palesztin területen még egyszer sem –, s most úgy vélte, elkésérelt, hogy az elmúlt időszakban nem történt elrelépés. Már 2006-ban is beteg, léleknyomorító érzést keltőnek találta az izraeli falat, amikor koncertje után az AP amerikai hírügynökségnek nyilatkozott.

A 2006-os koncertet palesztin aktivisták keményen bírálták, és utólag Waters is elismerte, hogy vegyes érzései vannak fellépése miatt. Konkrét tervek nélkül, de fontolóra vette, hogy palesztin területen is koncertezik, szóba került például Rámallah.

Az idén júniusban a Betlehemhez közeli Aida menekülttábor meglátogatása után nyilatkozott. A közvetlenül a fal mellett található tábor ötezer palesztin otthona, és gyakran keresik fel ismert személyiségek, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzenek a térséget megosztó fal felépítésének következményeiről; a közelmúltban XVI. Benedek pápa is meglátogatta. Roger Waters az izraeli falat a dél-afrikai nyomornegyedek falához, a varsói gettó falához és a híres berlini falhoz hasonlította, mondván: ezeket látva ösztönösen tudhatjuk, hogy rossz dolog. Rossz, és nem maradhat fenn örökre.

Az izraeli fal lebontása persze jó alkalmat teremtene az idén harmincéves The Wall helyszíni bemutatásához. Kérdés, milyen Wall-koncertet lehet rendezni az 1990-es, háromezerezer nézőt vonzó Potsdamer Platz-i előadás után, amelyet sokan a rocktörténet legnagyobb eseményei közé sorolnak.

A berlini koncert persze már nem Pink Floyd-produkció volt, hiszen Waters 1985-ben meglehetősen viharos körülmények között kivált az akkor huszonegy éves együttesből, amelyet 1976 óta vezetett. A válást követően nyilatkozat-, majd jogi háború különös módon nem csökkentette, hanem növelte a Pink Floyd és tagjainak nimbuszát; Richard Wright 2008-as haláláig állandó tárgyalások tárgya volt, mikor állnak ismét össze.

Az 1985-ös válás után csak egyetlen alkalommal lépett Waters, Gilmour, Wright és Mason közösen színpadra: 2005-ben, a Live 8 londoni koncertjén. Azóta hol lebegtetik, hol elutasítják a Pink Floyd ismételt szereplésének lehetőségét, de az eredeti felállásban erre már többet nem lesz lehetőségük.

The Wall című albumuk, amely Waters és a többiek szakításának kiváltója, de legalábbis fontos állomása lett, legföljebb metaforikusan értelmezhető konkrét politikai falakra; a lemez sokkal inkább szól a század félelméről, szorongásairól és determinációiról, amelyek a személyiség köré épülő falak tégláit alkotják.

Sorai és akkordjai klasszikussá váltak, és bár a rajongók valószínűleg nemigen gondoltak bele, a The Wall tökéletesen illeszkedett a kor meghatározó szellemi irányába: ízig-vérig egzisztencialista alkotás, amelyet azonban bizonyos, a műfajban rejlő harsány sajtóságok részben elfedtek.

Ám a lényeg azonos: a létbevettség kiszolgáltatottságának érzése, amelyre e gondolatkörön belül nemigen adható adekvát és megnyugtató válasz. Ma már a film, az album, a turné a történelem része, és valamilyen mértékben alakítója, formálója is volt a maga korának.

Valószínűleg ez a hatás inkább közvetve, mint közvetlenül, a generációváltások révén érvényesült. Roger Waters két budapesti koncertjén talán épp az volt a leginkább szembeötlő, hogy hallgatósága, rajongói túlnyomóan negyvenes-ötvenes éveiket taposó, meglett és jómódú emberek – nyilván olyanok, akiknek nem okozott gondot a meglehetősen borsos jegyárak kifizetése; de semmiképpen sem az elmúlt évek Waters- és Gilmour-koncertfelvételein féként látható huszonévesek.

E természetes tendencia bizonyára az egész világra érvényes: vagyis hajdani tinédzserkorú rajongótáboruk egy része mára döntéshozó helyzetbe, pozícióba került.

Nem véletlen, hogy amikor Waters az izraeli fal helyén rendezendő jubileumi The Wall-koncertről beszélt, Mark Regev izraeli kormányzóvivő éppen Waters soraival vágott vissza: „We don't need your education” – Nincs szükség a kioktatásodra.

A The Wall sorai téglaként épültek bele a századvég kultúrájába, és még nem látható tisztán, hogy fal lesz-e belőlük vagy más épület. Mindenesetre az izraeli koncertterv egyelőre álom marad, és ki tudja, hogy mire az ideiglenesre tervezett fal csakugyan leomlik, lesz-e még erre a most 66 éves basszusgitárosban ahhoz, hogy megpróbálja felülmúlni a húsz évvel ezelőtti berlini előadást.

Fáy Zoltán, mno.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló